Europeiska unionens officiella tidning

SV
L-serien

2024/1732

19.6.2024

RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2024/1732

av den 17 juni 2024

om ändring av förordning (EU) 2021/1173 vad gäller ett EuroHPC-initiativ för uppstartsföretag för att stärka det europeiska ledarskapet inom tillförlitlig artificiell intelligens

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 187 och artikel 188 första stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ([1]),

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([2]),

i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (*AI-förordningen*) syftar till att förbättra den inre marknadens funktion genom att fastställa en enhetlig rättslig ram, särskilt för utveckling, marknadsföring och användning av artificiell intelligens (AI) i överensstämmelse med unionens värden.

(2) Sedan 2021, när rådets förordning (EU) 2021/1173 ([3]) antogs, har det gjorts enorma tekniska framsteg på området AI, som har blivit ett mycket strategiskt och omtvistat område globalt. Unionen ligger i framkant i ansträngningarna för att stödja ansvarsfull forskning och innovation inom tillförlitlig och etisk AI samtidigt som unionen fastställer skyddsmekanismer och utvecklar en ändamålsenlig styrning.

(3) Den 13 september 2023 tillkännagav kommissionen, som en del av en övergripande strategi för att stödja ansvarsfull forskning och innovation inom AI, ett nytt strategiskt initiativ för att göra unionens högpresterande datorkapacitet tillgänglig för innovativa europeiska uppstartsföretag inom tillförlitlig AI för att träna sina modeller. Det initiativet kompletterar arbetet med att fastställa skyddsåtgärder för AI genom AI-förordningen inrätta styrningsstrukturer och stödja innovation genom den samordnade planen om artificiell intelligens.

(4) Med tanke på att unionens kraftfullaste superdatorkapacitet i världsklass finns i anläggningarna hos det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (*det gemensamma företaget*), är det dessa anläggningar som bör göras tillgängliga så att unionens initiativ kan förverkligas. Det är därför nödvändigt att det gemensamma företaget, utöver sina sex befintliga mål, lägger till ett sjunde mål rörande superdatorernas bidrag till unionens nya AI-initiativ.

(5) Det nya målet skulle göra det möjligt för det gemensamma företaget att utföra aktiviteter i form av förvärv och drift av AI-optimerade superdatorer eller partitioner av superdatorer för att möjliggöra snabb maskininlärning och träning av AI-modeller för allmänna ändamål. Det gemensamma företaget bör tillåtas att skapa ett nytt åtkomstläge till sina datorresurser för AI-ekosystemet för uppstartsföretag och forsknings- och innovationsekosystemet och utveckla särskilda AI-tillämpningar som är optimerade för att köras på superdatorerna. Det gemensamma företaget bör också ha rätt att utse befintliga europeiska högpresterande datorsystems – värdenheter till AI-fabriker om värdenheten kan visa att dess superdator har tillräckliga datorresurser för att träna storskaliga AI-modeller för allmänna ändamål och framväxande tillämpningar med artificiell intelligens, och förutsatt att värdenheten genomför

([1]) Yttrande av den 24 april 2024 (ännu inte offentliggjort EUT).
([2]) Yttrande av den 20 mars 2024 (ännu inte offentliggjort EUT).
([3]) Rådets förordning (EU) 2021/1173 av den 13 juli 2021 om bildande av det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem och om upphävande av förordning (EU) 2018/1488 (EUT L 256, 19.7.2021, s. 3).

alla ytterligare verksamheter som krävs för att utveckla och stödja AI-ekosystemet. Dessa ändringar skulle göra det möjligt för det gemensamma företaget att erbjuda anpassad datorkapacitet och anpassade datortjänster för att främja storskalig träning, utveckling och användning av AI i unionen, vilket inte är möjligt enligt den nuvarande förordningen. AI-fabriker bör interagera med varandra och med relevanta AI-initiativ från unionen och kan, i tillämpliga fall, interagera med relevanta nationella AI-ekosystem och nationella AI-initiativ.

(6) För att samordna tillämpningsdatumet för de ändringar som införs genom denna ändringsförordning med tillämpningsdatumet för AI-förordningen bör den här ändringsförordningen tillämpas utan onödigt dröjsmål.

(7) Förordning (EU) 2021/1173 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EU) 2021/1173 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 2 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkter ska införas:

”3a. *AI-optimerad superdator*: en superdator som främst är utformad för att träna storskaliga modeller med artificiell intelligens (*AI*) för allmänna ändamål och framväxande tillämpningar med AI.

3b. *AI-fabrik*: en centraliserad eller distribuerad enhet som tillhandahåller en infrastruktur för AI-superdatortjänster bestående av en AI-optimerad superdator eller av en AI-partition av en superdator, en associerad datacentral, särskild åtkomst och AI-inriktade superdatortjänster, och som lockar och samlar talanger för att tillhandahålla den kompetens som krävs för att använda superdatorerna för AI.”

b) Punkt 9 ska ersättas med följande:

”9. *EuroHPC-superdator*: datorsystem som helt ägs av det gemensamma företaget eller som detta samäger tillsammans med deltagande stater eller ett konsortium av privata partner, och som är en klassisk superdator (avancerad superdator, superdator i industriell klass, AI-optimerad superdator eller superdator i mellanklass), en hybrid av klassisk dator och kvantdator, en kvantdator eller en kvantsimulator.”

2. I artikel 3.2 ska följande led läggas till:

”h) att utveckla och driva AI-fabrikerna till stöd för vidareutveckling av ett mycket konkurrenskraftigt och innovativt AI-ekosystem inom unionen.”

3. I artikel 4.1 ska följande led läggas till:

”h) Pelaren för AI-fabriker för tillförlitlig och etisk AI, som omfattar verksamhet för tillhandahållande av en infrastruktur för superdatortjänster inriktade på AI vars syfte är att vidareutveckla forsknings- och innovationsförmågan, kompetenserna och kunskaperna inom AI-ekosystemet. Den ska inbegripa följande verksamheter:

i) Förvärv och drift av AI-optimerade superdatorer som är samlokaliserade med datacentraler eller anslutna till datacentraler via nät med mycket hög hastighet.

ii) Uppgradering av befintliga EuroHPC-superdatorer med AI-kapacitet.

iii) Tillgång och lika åtkomstmöjligheter till AI-optimerade superdatorer eller EuroHPC-superdatorer som uppgraderats med AI-kapacitet, vilket innefattar en utvidgning av deras användning till ett stort antal offentliga och privata användare, inbegripet uppstartsföretag och små och medelstora företag.

iv) Drift av centraliserade eller distribuerade centraler med superdatortjänster inriktade på AI för att stödja de ekosystem för uppstartsföretag och de forsknings- och innovationsekosystem inom AI som tillhandahåller algoritmstöd, stöd för vidareutveckling, träning, testning, utvärdering och validering av träningsmodeller och system för AI och stöd för utveckling av framväxande storskaliga tillämpningar med AI inom strategiska områden såsom hälso- och sjukvård, klimatförändringar, robotteknik eller uppkopplat och automatiserat framförande av fordon.

v) Drift av superdatorvänliga programmeringsinrättningar, inbegripet för parallellisering av AI-tillämpningar för att optimera användningen av superdatorkapacitet.

vi) Drift av andra superdatortjänster som möjliggör AI.

vii) Lockande, poolning och utbildning av talanger för att utveckla deras kompetens och färdigheter i användandet av EuroHPC-superdatorer för AI.

viii) Interaktion med de andra AI-fabrikerna, med tillgängliggörande av deras tjänster i hela Europa och samarbete med EuroHPC-kompetenscentrum och EuroHPC-spjutspetsenheter och med relevanta unionsinitiativ för AI, såsom naven för uppstartsföretag inom artificiell intelligens, ekosystem för artificiell intelligens och data, test- och experimentanläggningar för artificiell intelligens, den europeiska centrala plattformen för artificiell intelligens, de digitala innovationsnaven inriktade på artificiell intelligens, kunskaps- och innovationsgrupperna hos Europeiska institutet för innovation och teknik som är inriktade på artificiell intelligens samt relevanta europeiska forskningsinfrastrukturer och andra relaterade initiativ.”

4. Artikel 9 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 5 ska följande led läggas till:

”För AI-optimerade superdatorer ska följande ytterligare urvalskriterier gälla för värdenheterna:

a) Närhet till en etablerad datacentral, eller anslutning till en etablerad datacentral via nät med mycket hög hastighet.

b) Värdenhetens vision, planer och kapacitet att ta itu med utmaningarna för ekosystemet för uppstartsföretag, forsknings- och innovationsekosystemet och användarna av AI, med tillhandahållande av en stödjande centraliserad eller distribuerad superdatortjänst inriktad på AI.

c) Kvalitet och relevans i fråga om erfarenhet och know-how hos den planerade grupp som förväntas ansvara för den stödjande miljön för superdatortjänster inriktade på AI.

d) Planer för samverkan och samarbete med andra AI-fabriker, med EuroHPC-kompetenscentrum och EuroHPC-spjutspetsenheter och med relevanta initiativ inom AI såsom nav för uppstartsföretag inom artificiell intelligens, ekosystemen för artificiell intelligens och data, test- och experimentanläggningar för artificiell intelligens, den europeiska centrala plattformen för artificiell intelligens, de digitala innovationsnaven inriktade på artificiell intelligens och andra relaterade initiativ.

e) Värdenhetens befintliga kapacitet och framtida planer för att bidra till utvecklingen av talangreserven.”

b) Följande punkter ska införas:

”5a. En befintlig värdenhet kan ansöka om att bli en AI-fabrik. Efter en inbjudan att anmäla intresse ska en befintlig värdenhet väljas ut av styrelsen genom en rättvis och transparent process som bland annat ska baseras på de urvalskriterier som beskrivs i artikel 9.5 andra stycket, och förutsatt att värdenheten kan visa att dess EuroHPC-superdator har tillräckliga datorresurser för att träna storskaliga modeller med AI för allmänna ändamål och framväxande tillämpningar med AI.”

c) Följande punkt ska införas:

”6a. Värdenheten ska, för de AI-optimerade superdatorer som avses i artikel 12a, inrätta en enda kontaktpunkt för användarna, inbegripet uppstartsföretag, små och medelstora företag och vetenskapliga användare för att underlätta tillgången till sina stödtjänster.”

5. I artikel 10.2 ska led l ersättas med följande:

”l. De särskilda villkor som är tillämpliga när en värdenhet driver en EuroHPC-superdator för industriell användning eller en AI-optimerad superdator.”

6. Följande artikel ska införas:

”Artikel 12a

Förvärv och ägande av AI-optimerade superdatorer

1. Det gemensamma företaget ska upphandla AI-optimerade superdatorer och ska äga dem.

2. Unionens finansiella bidrag enligt artikel 5.1 ska täcka upp till 50 % av anskaffningskostnaderna plus upp till 50 % av driftskostnaderna för AI-optimerade superdatorer. Driftskostnaderna omfattar kostnaderna för AI-inriktade superdatortjänster.

Den återstående andelen av den totala ägandekostnaden för de AI-optimerade superdatorerna ska täckas av den deltagande stat där värdenheten är etablerad eller av de deltagande staterna i värdkonsortiet och eventuellt kompletteras med de bidrag som avses i artikel 6.

3. Leverantören av de AI-optimerade superdatorerna ska väljas ut med beaktande av säkerheten i leveranskedjan. Valet ska ske på grundval av kravspecifikationer som är efterfrågestyrda och som beaktar de användarkrav och allmänna systemspecifikationer som den utvalda värdenheten anger i sin ansökan till inbjudan att anmäla intresse.

4. Det gemensamma företaget får agera som första användare av AI-optimerade superdatorer som integrerar teknik som främst utvecklas i unionen.

5. Styrelsen får, om så är vederbörligen motiverat av säkerhetsskäl, i arbetsprogrammet besluta att villkora leverantörernas deltagande i förvärvet av AI-optimerade superdatorer i enlighet med artikel 12.6 i förordning (EU) 2021/694 eller att begränsa leverantörers deltagande av säkerhetsskäl eller när det gäller åtgärder som är direkt kopplade till unionens strategiska oberoende, i enlighet med artikel 18.4 i den förordningen.

6. De AI-optimerade superdatorerna ska placeras hos en värdenhet för en EuroHPC-superdator belägen eller ett superdatorcenter beläget i unionen.

7. Tidigast fem år efter en framgångsrik acceptanstestning av den AI-optimerade superdator som installerats hos en värdenhet får ägandet av den AI-optimerade superdatorn överföras till respektive värdenhet eller den AI-optimerade superdatorn säljas till en annan enhet eller avvecklas efter styrelsens beslut och i enlighet med värdtjänstavtalet, vilket inte påverkar avvecklingen av det gemensamma företaget enligt artikel 23.4 i stadgarna. Vid överlåtelse av ägandet av en AI-optimerad superdator ska värdenheten till det gemensamma företaget betala restvärdet för den superdator som överlåts. Om ägandet inte överlåts till värdenheten och ett beslut om att avveckla den AI-optimerade superdatorn fattas, ska de relevanta kostnaderna delas lika mellan det gemensamma företaget och värdenheten. Det gemensamma företaget ska inte bära ansvaret för kostnader som uppkommit efter det att ägandet av den AI-optimerade superdatorn överförts eller efter det att den AI-optimerade superdatorn sålts eller avvecklats.”

7. Artikel 15 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Det gemensamma företaget får utlysa en inbjudan att anmäla intresse för att uppgradera EuroHPC-superdatorer som det äger eller samäger, för att höja prestandanivån för superdatorn nära exaskala, för att öka superdatorns kapacitet i fråga om AI eller för att öka superdatorns operativa prestanda på något annat sätt, inbegripet genom kvantacceleratorer.”

b) Punkt 2 ska utgå.

c) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. Procentandelen av unionens finansiella bidrag till anskaffningskostnaderna för uppgraderingen ska vara densamma som procentandelen av unionens finansiella bidrag till den ursprungliga EuroHPC-superdatorn, med avskrivning för den ursprungliga superdatorns förväntade återstående livstid. Procentandelen av unionens finansiella bidrag till de extra driftskostnaderna för uppgraderingen ska vara densamma som procentandelen av unionens finansiella bidrag till den ursprungliga EuroHPC-superdatorn. För superdatorer i petaskala som förvärvats under tillämpningsperioden för förordning (EU) 2018/1488 ska unionens finansiella bidrag till uppgraderingen täcka upp till 35 % av de extra driftskostnaderna.”

8. Artikel 16 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkt ska införas:

”1a. AI-optimerade superdatorer och EuroHPC-superdatorer som uppgraderats för kapacitet för artificiell intelligens ska i första hand användas för utveckling, testning, utvärdering och validering av storskaliga AI-träningsmodeller för allmänna ändamål och framväxande AI-tillämpningar, samt för vidareutveckling av AI-lösningar inom unionen som kräver högpresterande datorsystem och för verkställande av storskaliga AI-algoritmer för att lösa vetenskapliga problem.”

b) Följande punkt ska införas:

”2a. Styrelsen ska fastställa särskilda åtkomstvillkor för de AI-optimerade superdatorerna och de EuroHPC-superdatorer som uppgraderats för kapacitet för artificiell intelligens i enlighet med artikel 17, med beaktande av de särskilda behoven hos ekosystemet för uppstartsföretag och forsknings- och innovationsekosystemet inom AI. Dessa ska inbegripa särskild åtkomst för uppstartsföretag och små och medelstora företag. Endast förslag om utveckling av tillförlitliga och etiska modeller, system och tillämpningar med AI som överensstämmer med unionens värden ska vara berättigade till åtkomst.”

9. Artikel 17.1 ska ersättas med följande:

”1. Unionens andel av åtkomsttiden till varje avancerad EuroHPC-superdator, EuroHPC-kvantdator och AI-optimerad EuroHPC-superdator ska stå i direkt proportion till unionens finansiella bidrag enligt artikel 5.1 till de totala ägandekostnaderna för EuroHPC-superdatorn och ska inte överstiga 50 % av den totala åtkomsttiden till EuroHPC-superdatorn.”

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Luxemburg den 17 juni 2024.

På rådets vägnar

A. MARON

Ordförande